

ՄԻՋԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԿՑԱՆՔ*

Աթենագորաւ Սրբազան Պատրիարքի և Ս. Էջմիածնի Սրբազնագույն Կաթողիկոս Վազգեն Ա-ին միջև, այս վերջինին Օրթոդոքս Եկեղեցւոյ և հարգելի կեդրոնին 8 հուլիս, շաբաթ օրվան պատմական այցելութեան առթիւ փոխանակված խոսակցութիւնները շատ կարևոր եղած են:

Այս առթիւ, կողմերը երկու Եկեղեցիներու Պետերուն միջև գոյութիւն ունեցող բարեկամութիւնը, սերը և հարգալից զգացումները ի հայտ բերած և երկու Եկեղեցիներուն որևէ ատենվրնե ավելի այսօրվան համար եղբայրութեան և միացման հրավեր մը նշանակած են:

Այս պատմական այցելութեամբ, մեր Եկեղեցւոյ ուրախութիւնը մեծ և անսահման եղած է. և ասոր համար է, որ շատ հարգարժան Կաթողիկոսին քաղաքիս տված այցելութեամբ երկու բույր Եկեղեցիներու ապագայի հարաբերութիւններուն համար շատ մեծ նշանակութիւն և կարևորութիւն ունեցող դեպք մը ըլլալով դիմավորված է որպէս շատ տեղին և բարեբաւտիկ սկզբնավորութիւն մը:

Տեղվույն հայ Եկեղեցին երեք դարեր ի վեր Էջմիածնի Կաթողիկոսին կողմէ անձամբ օրհնվելու պատահութիւնը չէր ունեցած. և թերևս ավելի երկար դարեր ի

վեր ալ երկու պատմական Եկեղեցիներու Պետերուն միջև ուղղակի շփում մը տեղի չէր ունեցած:

Երջանկահիշատակ Գարեգին Պատրիարք, հակառակ իր տարիքին, երկու Եկեղեցիներու միացումի գաղափարականին անխոնջ հետևող մը և ալատեղի երկու տարրերուն մեր Հայրենիքին օրենքներուն երաշխավորութեանը տակ, կողք-կողքի և եղբայրաբար ապրելու ախոյան մըն էր. կրնանք ըսել նաև, թէ իր վախճանումով ևս այս գաղափարներուն ծառայութիւն մատուցանեց: Իր մահացումովը մեր մեծ Եկեղեցին տրիստիան մեջ ձգեց. սակայն Սրբազնագույն Աթենագորաւ Պատրիարք Վեհափառ Հայրապետին ուղղյալ ուղերձին մեջ խտացուցած էր իր զգացումները հետևյալ բառերով: «Երջանկահիշատակ մեր եղբոր վախճանումին առթած տխրութեան պատճառով. Սրբազնագույն Կաթողիկոսին այստեղ տված այցելութեամբ ստեղծված ուրախութիւնը նվազած է»:

Հեռավոր անցյալին՝ սխալ հասկացողութիւններ իրարմէ հեռացնող մթնոլորտ մը ստեղծեցին:

Սակայն քանի ժամանակները անցան, սխալ հասկացողութիւններու հին ուժգնութիւնն ալ նվազիլ տեսաւ: Բնականորեն սրտերը չեն դադրած բաբախել, երակներու մեջ գտնվող եղբայրական արշունք—որ պատմութեան մեջ քանիցս կարևոր հանդիպումներ ունեցած է—շրջան կրնն և իր շրջաններով հույսերու շունչ կուտա և հոգիները մեկզմեկու կմիացնեն. սակայն ասիկա զատ կա երկու տարրերուն մոտիկութիւնը և ականդութիւններու և նպատակներու նույնութիւնը և կյանքի ու ապագայի նույն ճամբան. բոլոր այս տվյալները երկու Եկեղեցիներուն մեջ մեկտեղված ըլլալու տպավորութիւնը ավելիով կզգացնեն: Այնպէս որ ասիկէ քիչ առաջ Սրբազան Պատրիարք Աթենա-

* Կոստանդնուպոլսի Հունաց Տիեզերական Պատրիարքութեան «Ապոստոլոս Անդրեաս» պաշտօնաթերթի օգոստոսի համարի խմբագրականը թարգմանաբար հաճույքով հրատարակում ենք, որ խոսվում է Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի Ստամբուլում հուլիս ամսվա ընթացքում, Ստամբուլի Հունաց Տիեզերական Պատրիարք Նորին Սրբութիւն Ս. Աթենագորասին տված այցելութեան և երկու Եկեղեցիների հարգարժան Պետերի միջև տեղի ունեցած խոսակցութեան մասին:

Խմբագրականը տորագրել է միտրոպոլիտ Ս. Խրիստոստոմոս Կոնստանդնուպոլսի— ԽՄԲ.:

գորասի և երջանկահիշատակ Գարեգին Պատրիարքի բարեկամությունը հաստատող և զնահատողներին ըլլալով՝ մենք երբեք այս զգացումներուն օտար շատնվեցանք, ինչպես նաև այսօր ալ երկու հարգարժան Եկեղեցիներու Պետերը իրարու հետ եղբայրական համբույրներին օտարություն մը չեն զգար: Անոնք Քրիստոսի երկու սիրելի աշակերտները ըլլալով՝ կարծես թէ շատ երկար ժամանակներ ի վեր երկու մտերիմ ընկերներու նման են, ոչ թէ իրարմե հեռու հոգեոր պետերու պես, այլ ճիշտ հակառակը՝ մեկզմեկու միացող երկու եղբոր պես կտեսնենք զանոնք:

Էջմիածնի շատ հարգարժան Կաթողիկոսին անհատականությունը ուժեղ է. նալվածքը մաքուր, դեմքը անուշ, խորհրդածությունը անարատ և վճիտ, աստվածաբանական տեսությունները խորունկ, փոխադարձ հասկացողության մարմաջը լայն է: Եկեղեցիներուն միացումի մասին իր փափաքը աչքով տեսանելի զգացում մըն է, և Եկեղեցվո Պետը ըլլալու հանգամանքով, պատմական պատասխանատվության գիտակից է, այն Եկեղեցվուն, որու դարերու բերած պատվաբեր հարգն ու պատիվը տարածուն է:

Հարգարժան Կաթողիկոսը երբ կխոսի, իր ակնարկը դեպի ապագան կսեւեռ: Խոսվածները լավ մտիկ կընեն և խոսքերուն տակ սքողվածները կզգա, գաղափարները կբացատրեն և խոսակցին ինչպես իրեն հետևած ըլլալը սրտին ներքե թրթռացումներուն և անձայն զգացումներուն ինչպես մոտեն տեղյակ ըլլալուն կանդորդառնա, այն թրբ-

թրոացման և անձայն զգացումներուն, որ Եկեղեցիներուն միացումը արտահայտող և միմիայն Եկեղեցիներուն միացման փափազը ունեցողներուն հատուկ է:

Սակայն այս բոլորին վրա՝ էջմիածնի Կաթողիկոսը Եկեղեցվուն պատվաբեր և հարգարժան ներկայացուցիչն է, և Ան Եկեղեցին, մեր մեծ Եկեղեցին թե՛ կսիրե, թե՛ կհարգե և թե՛ անոր մեծ կարևորություն կուտա և մտերմությամբ ընկերության և եղբայրության ձևով կերկարե անոր. մանավանդ այսօր երբեք չի տարակուսիր անոր համար, որ ամեն ինչ մեղի այդ վախճանին կմոտեցնե:

Պատմական Հայ Եկեղեցին եղբայր Եկեղեցի մըն է. մենք անոր այս աչքով կնայինք, անոր հետ խոսելու և հարաբերության մտնելու մեջ երբեք պիտի չտատամսինք և անոր և մեր, երկու Եկեղեցիներուն միացումին Աստուծո ողորմությամբ փափագող ենք: Այսպիսով Արևելյան Քրիստոնյա Աշխարհը ուժ պիտի շահի և երկու Եկեղեցիները զիրար ամբողջացուցած պիտի ըլլան, քանի որ «միությունը զորություն է» ասացվածքը միշտ գոյություն ունի:

Այս սյունակով էջմիածնի շատ հարգարժան Կաթողիկոսին հոս տված այցելությունը կողջունենք՝ ինչպես որ Ան Սրբազան Պատրիարք Աթենագորասի ըրած ուղերձին մեջ ըսավ, «Պատվաբեր և մեծ Եկեղեցվո հարգ ու պատիվին համար Տիրոջը հովանին անպակաս ըլլա», մենք ալ անոր և Հայ Սուրբ Եկեղեցվուն ի պատիվ լավագույն մաղթանքներ կհայտնենք:

